

ประเด็น สังคม ฉบับที่ B5	17 ธ.ค. 67	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ชินอีหมิน	จาก สื่อผืนหมอนใบ สู่ ชินอีหมิน	
ประเด็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ชาวจีนอพยพใหม่ - ความหมายการย้ายถิ่น - การกลืนกินอย่างแนบเนียน - ผลกระทบต่อสังคมไทย 	

เราคงเคยได้ยินเรื่องเล่า สื่อผืนหมอนใบ ที่เป็นคำนิยามของชาวจีนโพ้นทะเล ผู้อพยพมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อหนีภัยจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามกลางเมือง ซึ่งเรียกผู้อพยพกลุ่มนี้ว่า **หัวเฉียว** หรือ ชาวจีนโพ้นทะเล แต่ถึงวันนี้ที่จีนเป็นหนึ่งในมหาอำนาจของโลก ชาวจีนก็ยัง “อพยพ” ออกนอกประเทศ แต่กลับไม่เรียกว่า “ชาวจีนโพ้นทะเล” แล้ว นักเดินทางจีนรุ่นใหม่เหล่านี้ ในแวดวงวิชาการเรียกพวกเขาว่า “ชาวจีนอพยพใหม่” หรือ “**ชินอีหมิน**” ผู้อพยพใหม่ที่ไม่ได้เข้ามากับสื่อผืนหมอนใบ หากมาพร้อมทั้งทุนและวัฒนธรรมใหม่ที่กำลังเป็นความท้าทายของสังคมไทยในปัจจุบัน

การย้ายถิ่นฐานยังมีคำที่ใช้อธิบายได้อีกหลายคำตามความหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น

พลัดถิ่น หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มคนถูกบังคับให้ย้ายจากถิ่นฐานเดิมของตนเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สงคราม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือความขัดแย้งทางการเมือง

ผู้ลี้ภัย หมายถึง บุคคลที่ต้องหนีออกจากประเทศของตนเนื่องจากความกลัวถูกประหารหรือถูกข่มขู่ด้วยเหตุ

ผลต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ กลุ่มสังคมหรือความคิดเห็นทางการเมือง

โยกย้าย หมายถึง การย้ายถิ่นฐานเพื่อหาสถานที่อยู่อาศัยใหม่ ซึ่งอาจเป็นการย้ายภายในประเทศหรือย้ายไปต่างประเทศ การโยกย้ายอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การหางานใหม่ การศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพการดำรงชีวิต

แต่ “ชินอีหมิน” หรือ “ชาวจีนอพยพใหม่” เป็นคำจำกัดความ ที่ถูกบัญญัติขึ้นมาเรียก ชาวจีนที่อพยพออกนอกประเทศหลังจีนเปิดประเทศ (หลังปี ค.ศ.1978) และมีการปักหลักตั้งถิ่นฐานในประเทศปลายทางอย่างถาวรหรือกึ่งถาวร โดยส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาในรูปแบบนักท่องเที่ยวและมาหาช่องทางในการทำธุรกิจ เพื่อแสวงหาโอกาสในการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง

คนจีนรุ่นใหม่หลายคน ก็กระจายตัวไปเรียนต่อหรือทำธุรกิจที่ต่างประเทศ จีนกลายเป็นจีนใหม่ พัฒนาด้านเศรษฐกิจขึ้นมาอย่างก้าวกระโดด ยึดทุนนิยมเป็นสำคัญ จนเข้ามายึดพื้นที่ท่ามาหากินจากหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย รูปแบบของสังคมของประเทศไทย เป็นแบบที่พวกเขาสามารถปรับตัว และผสมกลมกลืนได้ อย่างง่ายดาย ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและความคิด ความเชื่อของชาวจีนที่มีความทันสมัยมากขึ้น นอกจากนี้การอยู่อาศัย เติบโตทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ การลงทุน ดำเนินธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทยยังมีอัตราค่าครองชีพที่ต่ำ ช่องว่างทางกฎหมาย การทุจริตคอร์รัปชันยังเปิดโอกาสให้ชาวจีนจำนวนหนึ่งแสวงหาประโยชน์จากจุดนี้ได้ มากกว่าหลายประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ ชินอีหมิน เลือกลงหลักปักฐาน

ทุกวันนี้ หากเดินไปในย่านห้วยขวาง โดยเฉพาะเส้น **ประชากรศาสตร์บำเพ็ญ** จะพบเห็นชาวจีนจำนวนมาก ตั้งตัวอยู่กันเป็นชุมชน เปิดร้านขายของตามรายทาง ทั้งร้านอาหาร ร้านขายยา และข้าวของเครื่องใช้ แต่คนเหล่านี้ไม่เหมือนกับชาวจีนเยาวราชดั้งเดิม จีนใหม่เหล่านี้เข้ามาสร้างไชน่าทาวน์ใหม่ ทำธุรกิจในรูปแบบของตัวเอง จนถูกมองว่าคนจีนเข้าถึงทรัพยากรของคนไทยได้มากกว่าคนไทย คนจีนสามารถซื้อสังหาริมทรัพย์ ซื้อคอนโดฯ ได้อย่างถูกต้อง เพราะว่างกฎหมายให้สิทธิ์คนต่างประเทศ ในโครงการคอนโดฯ หลังหนึ่ง คนต่างประเทศสามารถซื้อได้ 49 เปอร์เซ็นต์ ไทยไม่มีการจำกัดทรัพยากร กลายเป็นว่าคอนโดราคาถูกลงกว่าๆ คนจีนซื้อได้ นอกจากเรื่องปัญหาการแย่งทรัพยากรแล้ว เรื่องศักยภาพการเรียน ก็ทำให้เด็กไทยต้องปรับตัว แข่งขันกับเด็กจีนเหล่านี้ ที่มีหัวคิดหาธุรกิจทำตั้งแต่ปี 1

คำถามหาอำนาจของจีนเริ่มเด่นชัดขึ้น หากแต่ไม่ใช่มหาอำนาจทางจักรวรรดิ ไม่ใช่การล่าอาณานิคมแบบสมัยก่อน แต่เป็นการล่าอาณานิคมทางเศรษฐกิจ ยังมีนโยบาย One belt, One road ก็เห็นได้ชัดเจนขึ้น ประเทศไทยเป็นฮับ ที่มีทางรถไฟเหนือจรดใต้ การเดินทางที่สะดวกในทางกลับกันที่อินโดนีเซีย มาเลเซีย คนจีนไม่ออกไป เพราะไปแล้วไม่ปลอดภัย รวมทั้งมีปัญหาการแบ่งแยกชาติพันธุ์

จีนพยายามกลืนกินอย่างแนบเนียนด้วยการใช้ soft power คือการช่วยแบบให้เปล่า เช่น การให้ทุนเรียนต่อที่ประเทศจีนของรัฐบาลจีน หรือรัฐบาลจีนไปจัดตั้งสถาบันขงจื่อตามแต่ละประเทศ ทั้งสถาบันขงจื่อ ห้องเรียนขงจื่อ รวมถึงการส่งครูอาสาสมัครจีนเข้ามาสอนภาษาจีน ซึ่งในประเทศไทยมีจำนวนมากที่สุด

การขยายตัวและการเคลื่อนไหวของชาวจีนอพยพใหม่มีความเด่นชัดขึ้นและมีผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ในด้านบวกการเคลื่อนไหวของชาวจีนอพยพใหม่ อาจมีส่วนในการช่วยพัฒนาความเป็นเมือง ทำให้เกิดความเจริญด้านวัตถุ มีการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ช่วยส่งเสริม soft power และวัฒนธรรมไทย

แต่บางส่วนก็มีการกระทำที่ผิดกฎหมายหรืออาศัยช่องว่างทางกฎหมายดำเนินการ ซึ่งมีตั้งแต่เรื่องเล็กน้อย ตั้งแต่ การลักลอบเข้าเมือง การใช้วีซ่าผิดประเภท การจดทะเบียนสมรสเท็จ ไปจนกระทั่งเรื่องใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับประเทศอย่างการใช้หนี้นี้ดำเนินธุรกิจ และก๊ว่นซื้อที่ดิน การขยายเครือข่ายสีเทา การค้ามนุษย์ การใช้ไทยเป็นฐานในการประกอบอาชญากรรม การค้ายาเสพติด ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในหลายด้าน ดังเช่น

วัฒนธรรม การมาของชาวจีนใหม่ได้นำวัฒนธรรมและประเพณีของตนเข้ามาในสังคมไทย เช่น อาหาร การแต่งกาย และการประกอบพิธีต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งอาจเกิดการผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย แต่ในบางกรณีก็อาจสร้างความแตกต่างที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างวัฒนธรรม

เศรษฐกิจ ชาวจีนใหม่บางกลุ่มมีการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศไทย ทำให้เศรษฐกิจมีการเคลื่อนไหว และเติบโต แต่ก็อาจเกิดความขัดแย้งทางเศรษฐกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยและจีนในบางกรณี

การศึกษา ชาวจีนใหม่มักส่งลูกหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนไทย ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อระบบการศึกษา ในด้านความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม และยังส่งผลต่อการแข่งขันในการเข้าศึกษาในสถานศึกษาชั้นนำ

การทำงาน การเข้ามาทำงานของชาวจีนใหม่สามารถเพิ่มความหลากหลายทางทักษะและวิชาชีพในตลาดแรงงานไทย แต่ก็อาจเกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นในบางสาขาอาชีพ

สังคม การมาของชาวจีนใหม่อาจนำไปสู่การสร้างชุมชนใหม่ๆ ซึ่งอาจเกิดความท้าทายในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างชาวไทยและชาวจีนใหม่

การจัดการกับผลกระทบ ของชาวจีนใหม่ใน

สังคมไทย มีหลายวิธี ทั้งการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างชุมชนต่าง ๆ การสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม โดยการจัดตั้งโปรแกรมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับชาวจีนใหม่ และเรียนรู้ภาษาจีนสำหรับคนไทย เพื่อเพิ่มความเข้าใจระหว่างกัน ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น งานเทศกาลหรือกิจกรรมที่รวมวัฒนธรรมทั้งสองฝ่าย เพื่อสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดี การส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือในชุมชน สามารถสร้างเวทีสำหรับการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชาวไทยและชาวจีนใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาและความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้น ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาชุมชน หรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ส่วนที่สำคัญอีกด้านคือด้านเศรษฐกิจ ควรส่งเสริมความเท่าเทียมให้เกิดขึ้น เช่น ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและการฝึกอบรมทักษะให้กับชาวจีนใหม่ เพื่อให้มีโอกาสดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทย หรือจัดตั้งโครงการสนับสนุนธุรกิจขนาดย่อมและธุรกิจของชาวจีนใหม่ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ในด้านการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาคน ควรปรับปรุงระบบการศึกษาให้สามารถรองรับนักเรียนจากชาติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาแบบสองภาษา การจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจและการทำงานร่วมกันระหว่าง

นักเรียนไทยและนักเรียนชาวจีน สุดท้ายที่เป็นเรื่องสากลระดับชาติ คือ การปกป้องสิทธิมนุษยชน รัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิมนุษยชนของชาวจีนใหม่ เพื่อให้ได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม และสร้างโครงการช่วยเหลือและบริการทางกฎหมายสำหรับชาวจีนใหม่ที่ประสบปัญหา เพื่อให้พวกเขามีทางออกโดยไม่ใช้การกระทำผิดกฎหมาย

จาก **กาที่นี้** ที่มักใช้พูดถึงความสัมพันธ์ของคนไทยและคนจีน ซึ่งเป็นเสมือนเครือญาติในอดีต กลับกลายเป็นการแข่งขันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์ ทำให้เกิดพลังการเคลื่อนย้ายของทุนจีนข้ามชาติ ผ่านเครือข่ายเงินโพ้นทะเล และการเคลื่อนย้ายของคนจีนรุ่นใหม่ ที่จีนนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสร้างชาติจีนใหม่ขึ้น จากความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจกลายเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเครือญาติแทน สุดท้ายการยื่นหยัดรับมือกับโลกาภิวัตน์ของประเทศไทยคงต้องพร้อมปรับตัวและยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างรู้เท่าทัน

พ.อ.หญิง ฌัก ภัคคะกรณ์

อจ.ทก.สมย.วทบ.